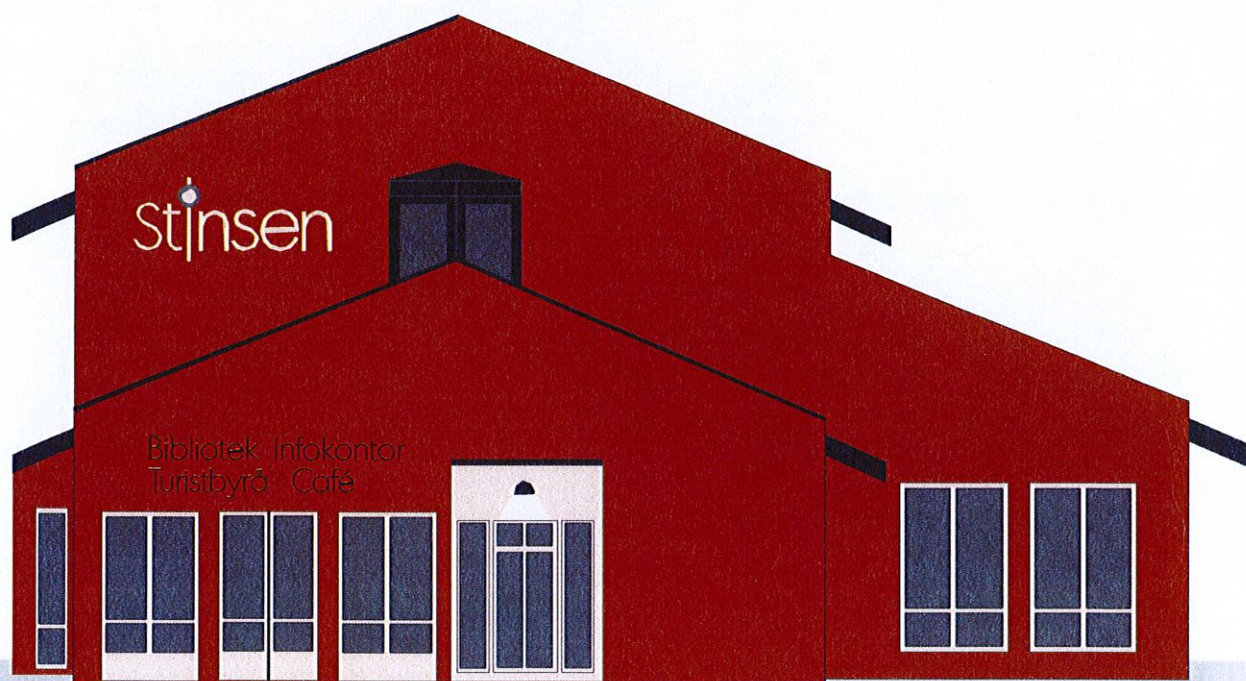

Handlingsplan för tillgänglighet Söderköpings stadsbibliotek 2016-2018

Antagen av Servicenämnden 2016-02-02

Söderköpings
kommun

Biblioteket ska vara en mötesplats för informations- och kulturutbyte i vid bemärkelse, en plats som besöks av många grupper människor, med många olika behov och önskemål. Målgrupper är alla som söker information, kulturupplevelser eller som deltar i ett lärande, oavsett om detta sker formellt eller informellt, i grupp eller enskilt. Utgångspunkten är att biblioteket ska användas som en resurs i det livslånga lärandet och som en kulturarena genom hela livet.

Mångfald, kvalitet och aktualitet ska, enligt Söderköpings stadsbiblioteks medieplan 2015-2018, prägla medieutbudet. Biblioteket beaktar den efterfrågan som finns, oavsett format, och erbjuder såväl digitala som fysiska medier.

Handlingsplanen ska leda till ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, gällande bibliotekets verksamhet, lokaler och organisation som helhet. Funktionsnedsättning är en nedsättning av en fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

Förutsättningar

Ett tillägg i Diskrimineringslagen trädde i kraft 1 januari 2015. Det innebär att myndigheter, offentliga verksamheter och företag kan anmälas till Diskrimineringsombudsmannen och tildömas vite om de inte är tillgängliga. Tillgängligheten omfattar allt från lokaler till webb och information.

Enligt Bibliotekslagen gäller följande:

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

I slutet av 2016 ska offentliga verksamheter och myndigheter vara helt tillgängliga för alla. Gäller allt från lokaler till webb och information. (Strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011-2016, KUR 2011/3799.)

I Riktlinjer för tillgänglighet - Riv alla hinder (Myndigheten för delaktighet 2015) betonas det att om en verksamhet ska bli tillgänglig måste funktionshinderperspektivet finnas med i all planering och i alla beslut och processer. Det behövs utbildning, rutiner, tydliga ansvarsområden, policydokument och åtgärdsplaner som följs upp och utvärderas. Det behövs även avsatt arbetstid för ansvariga och avsatta medel i budgeten.

Kriterier och utvecklingsområden

Lokaler

- Tillgänglighet till biblioteket; handikapparkering, tillgänglig närmiljö och gångstråk till byggnaden
- Tillgänglighet till allmänna delar av biblioteket och möjlighet att ta sig fram på egen hand i lokalen
- Struktur och ordning i det fysiska rummet för att användaren på egen hand ska ha möjlighet att hitta
- Hyllor och andra möbler är placerade så att det är lätt att ta sig fram, inga trånga passager, som hindrar, eller något som utgör en risk att snubbla
- Anpassade och lättåtkomliga toaletter
- Avdelningen för anpassade/tillgängliga medier placerad nära en informationsdisk
- Logisk skyltning som gör det lätt för alla att hitta
- Belysning och hörbarhet
- Lugna platser och lätthanterliga möbler

Behöver utvecklas:

Belysningen kan göras bättre i vissa delar av biblioteket, t ex vid avdelningen för filmer. Skyltningen behöver ses över. Ledstråk saknas, undersök om behov av det finns.

Teknik och hjälpmedel

- Hörselslinga
- Anpassad IT-utrustning, exempelvis dator med stor skärm, tangentbord med stora siffror, surfplatta
- Tillgång till tekniska hjälpmedel för utlån, exempelvis olika typer av Daisyspelare, förstoringsskärmbord, förstoringsskärmbord, förstoringsskärmbord. Hjälpmedlen exponeras tydligt för att synliggöra utbudet för användarna
- Utrustning för att effektivt ladda ner talböcker och ge snabb service

Behöver utvecklas:

Portabel hörselslinga för biblioteksvisningar och evenemang på entréplan saknas, liksom anpassad IT-utrustning, förstoringsskärmbord, förstoringsskärmbord. Undersök vilka behov som finns och om den befintliga utrustningen ska kompletteras.

Medier

- Tillgängliggörande av medier som kan läsas på olika sätt, exempelvis talböcker och tjänsten Egen nedladdning, lättläst i olika nivåer, 8-sidor, storstilböcker, böcker med tecken som stöd, teckenspråk, taktila bilderböcker, punktskrift, böcker med olika symbolstöd, t ex Pictogram, Bliss och Widgit, bok och ljudbok, språkväskor, språkpiller

Behöver utvecklas:

Taltidning, NT, att ladda ner och lyssna på i biblioteket, undersök behov. Utveckla och marknadsför Äppelhyllan, anpassade medier för barn samt språkstimulerande media.

Ansvar och Bemötande hos bibliotekspersonalen

- All personal ska bemöta alla användare på ett respektfullt sätt samt kunna hjälpa personer med särskilda behov
- All personal ska ha basal kunskap om olika typer av funktionsnedsättningar samt känna till de olika medierna och hjälpmedlen
- All personal bör få kontinuerlig fortbildning gällande anpassade medier, olika funktionsnedsättningar och hjälpmedel
- Det ska finnas personal som har övergripande ansvar för tillgänglig verksamhet riktad mot barn, ungdomar, unga vuxna samt äldre med funktionsnedsättning
- Nyanställd personal ska informeras och utbildas gällande tillgängliga medier, egen nedladdning, olika typer av funktionsnedsättningar samt rutiner för detta på biblioteket
- Tillgänglighet bör vara en stående punkt på arbetsplatsträffar
- Verksamhetsutveckling inom Götabiblioteken genom nätverket Göta tillgänglighet.

Behöver utvecklas:

Behov av fortbildning för samtlig personal finns. Säkerställ rutiner för utbildning av nyanställd personal. Tillgänglighet ska bli en stående punkt på arbetsplatsträffar.

Information och kommunikation

- Bibliotekets hemsida ska följa standard för tillgänglighet. Där ska finnas information om bibliotekets tillgänglighet, hjälpmedel för utlåning, information om anpassade medier samt kontaktuppgifter
- Informationsbroschyrer om bibliotekets verksamhet ska finnas i tillgänglig version (lättläst, stor text)
- Marknadsföringsmaterial gällande aktiviteter och program ska ha en tillgänglig utformning. Vid behov ska marknadsföringsmaterial kunna tas fram i alternativa format
- Eventuella talsvarssystem bör kontrolleras så att de verkligen fungerar för alla låntagare
- Personalen behöver känna till förmedlingstjänsterna Taltjänst (röst, tal, språk), Teletal (tredjepartssamtal), samt för text- och bildtelefoni

Behöver utvecklas:

Arbete pågår för att förbättra bibliotekets hemsida, detta görs gemensamt inom Götabiblioteken. Regionbibliotek Östergötland framställer en lathund om tillgänglig information.

Program, aktiviteter, samarbete och samverkan

- Program och aktiviteter riktade till personer med funktionsnedsättning, såsom exempelvis högläsning, boktips och läsecirklar. Inspirationsträffar för personal i skola och omsorg, läsombud inom äldreomsorgen. Uppsökande verksamhet till föreningar och organisationer med information om bibliotekets tillgängliga verksamhet
- Samarbete och samverkan på nationell, regional och lokal nivå, gällande den tillgängliga verksamheten, via expertnätverk och utvecklingsgrupper. Kommunala/regionala verksamheter och föreningar såsom handikappföreningar, sjukvården, skolan, studieförbund, pensionärsföreningar, kommunal omsorg, LSS. Regionbibliotek Östergötland, Götabiblioteken med nätverk Göta tillgänglighet.

Behöver utvecklas:

Samarbetet med förmedlare inom omsorg och äldreomsorg, föreningar och organisationer.